

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Варіативні моделі підготовки фахівців ВНЗ у системі вітчизняної освіти

Освітня програма Напрямок підготовки 011 доктор філософії

Спеціальність 011 – Науки про освіту

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 30.08.2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Варіативні моделі підготовки фахівців ВНЗ у системі вітчизняної освіти
Викладач (-і)	Єгорова Інга Вячеславівна, к. пед. н., доц.
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Кредити ЄКТС -3 (90 год.)
Обсяг дисципліни	Очна
Консультації	Обговорення індивідуально вибраних студентом питань з тематики лекційного курсу та самостійної роботи
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальна дисципліна «Варіативні моделі підготовки фахівців ВНЗ у системі вітчизняної освіти» покликана сприяти професійній підготовці майбутніх вчителів, передбачає формування у них узагальнюючих вмінь, реконструювання навчальних знань у змістові аспекти. Принцип варіативності дає можливість педагогічним колективам навчальних закладів вибирати та конструювати педагогічний процес різних моделей, включаючи й авторські, застосовувати різноманітні освітні технології та інноваційні підходи.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: висвітлення дидактичної системи у вигляді варіативної моделі підготовки фахівця та з'ясування проміжних цілей поетапного професійного становлення особистості шляхом наступності та нарощування її потенціалу за прийнятими показниками і критеріями.</p> <p>Завдання курсу.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підбір і дидактичне обґрунтування варіативного змісту навчально-виховного процесу у відповідності до заданої мети; - вивчення освітніх технологій, що відображають сучасний стан науково-педагогічних знань щодо процесу професійного становлення майбутніх фахівців; - розвиток професійної самосвідомості, педагогічного мислення майбутніх фахівців 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перспективні тенденції та завдання сучасної школи та педагогічної науки, її нові теорії, ідеї та технології; - основні групи науково-педагогічних та дослідницьких методів аналітико-синтетичної діяльності; 	

- методи комунікацій у діяльності педагогічного колективу;
- специфіку сучасних систем навчання у вищому навчальному закладі;
- протиріччя, закономірності, принципи, форми, методи та прийоми педагогічного впливу на особистість в процесі її навчання, виховання, освіти, розвитку та самовдосконалення;
- можливості застосування набутих знань у професійно-визначальних ситуаціях.

Уміння:

- застосовувати на практиці нові освітні технології;
- визначати, планувати структуру змісту навчального заняття;
- застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;
- розвивати мотивацію студентів до змісту навчального матеріалу керуючись принципом варіативності;
- прогнозувати ступінь досягнення мети заходів (інновацій);
- в умовах спільної діяльності педагогічного колективу в залежності від виробничих завдань за відповідними методиками застосовувати адекватні методи комунікації;
- розв'язувати практичні завдання, застосовувати теоретичні знання, власний досвід та навчальні матеріали при вирішенні конкретних кваліфікаційних завдань в сфері майбутньої діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	52

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / Вибірковий
3-й	011 – Науки про освіту	2-й	Нормативна/ За вибором

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Програма підготовки фахівця та складові стандарти вищої освіти. 1.Проектування змісту навчання у вищих навчальних закладах.	Лекція	1,2,3,13,15, 45, 77 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені		Протягом семестру

<p>2.Професіограма. Нормативні документи, що визначають зміст освіти.</p> <p>3.Поняття про програму підготовки фахівця. Особливості її моделювання.</p> <p>4.Складові стандартів вищої освіти.</p>			джерела (9 год)		
<p>Тема 2. Навчальний план як складова стандартів вищої освіти, його варіативність.</p> <p>1.Поняття про навчальний план ВНЗ.</p> <p>2.Варіативна частина освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ).</p> <p>3.Модель запровадження кластерів (варіативних блоків) та спеціалізацій в навчальних планах підготовки фахівців.</p> <p>4.Характеристика загального навчального часу за програмою підготовки бакалавра, спеціаліста та розподіл загального навчального часу за циклами підготовки.</p>	Лекція	2, 3, 6, 7, 12, 19,22 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (8 год)		Протягом семестру
<p>Тема 3. Програма навчальної дисципліни, її зміст та структурування матеріалу.</p> <p>1.Поняття про програму навчальної дисципліни, її типи та способи побудови.</p> <p>2.Робоча програма дисципліни як основний орієнтир викладання навчальної дисципліни, специфіка її розробки.</p> <p>3.Деякі аспекти структурування змісту освіти у програмі навчальної дисципліни.</p> <p>4.Структура робочої програми дисципліни.</p>	Лекція	1, 11, 12-14, 45-50, 63, 66, 72 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (8 год)		Протягом семестру
<p><i>ТЕМА 1.</i> Програма підготовки фахівця. Навчальні плани (Варіативний компонент), програми.</p>	Практичне заняття	4, 7, 9, 10, 14, 26, 37, 39 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені		Протягом семестру

			джерела (4 год)		
<p>Тема 4. Основні напрями та стратегії педагогічної освіти</p> <p>1. Тенденції розвитку системи вищої освіти.</p> <p>2. Провідні напрями та стратегії педагогічної освіти.</p> <p>3. Основні проблеми сучасних систем освіти та шляхи їх розв'язання</p>	Лекція	1, 2,3, 5, 8, 12-19, 35, 49, 53- 60 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (9 год)		Протягом семестру
<p>Тема 5. Провідні чинники реформування освіти в сучасних умовах</p> <p>1. Вплив інформатизації суспільства на розвиток освіти.</p> <p>2. Вплив на освіту глобалізації та регіоналізму.</p> <p>3. Проектування інноваційного навчального середовища.</p>	Лекція	1-10, 25-26а, 37, 45, 56-69, 72 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (8 год)		Протягом семестру
<p>Тема 2. Основні напрями та стратегії педагогічної освіти. Провідні чинники реформування освіти в сучасних умовах.</p>	Практичне заняття	10, 18, 26а,б,в, 34,76 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (4 год)		Протягом семестру
<p>Тема 6. Інтеграція та демократизація вищої освіти.</p> <p>1. Болонський процес як засіб інтеграції та демократизації вищої освіти.</p> <p>2. Зміст кваліфікацій та структур ступенів.</p> <p>3. Види компетенцій.</p> <p>4. Підготовка педагога в Україні.</p>	Лекція	1-15, 22-28, 31-40 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (8 год)		Протягом семестру
<p>Тема 7. Загальні засади освітніх технологій</p> <p>1. Поняття технологічного підходу в освіті. Історія виникнення педагогічних технологій.</p> <p>2. Типи та структура освітніх технологій.</p>	Лекція	6,9,11,31,38,52 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (9 год)		Протягом семестру
<p>Тема 3. Загальні засади педагогічних</p>	Практичне	1-15, 22-28, 31-	Опрацювати		Протягом

технологій. Типологія та структура педагогічних технологій.	заняття	40, 56, 68-74 та ін.; інтернет-ресурси	текст лекції, визначені джерела (4 год)		семестру
Тема 8. Дидактичні технології у вищій школі. 1. Дидактичні технології у вищій школі. 2. Ознаки технологічності освітнього процесу. 3. Види педагогічних технологій. 4. Технологія дистанційного навчання. 5. Технологія модульного навчання. 6. Принцип модульності.	Лекція	1-20, 23, 37, 40-57 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (9 год)		Протягом семестру
Тема 9-10 . Особливості моделей педагогічної діяльності у сфері роботи з творчою молоддю. Технологія формування творчої особистості. 1. Теоретичні підходи до створення моделі педагогічної обдарованості. 2. Історія виникнення технології, її мета та завдання. 3. Зміст технології. 4. Педагогічна технологія «Створення ситуації успіху». 5. Сугестивна технологія.	Лекція	6,9,11,31,38,52 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (22 год)		Протягом семестру
<i>ТЕМА 4.</i> Педагогічні технології у ВНЗ. Їх зміст, мета та завдання. Вимоги до особистості педагога.	Практичне заняття	4,8,15,30,41,44 та ін.; інтернет-ресурси	Опрацювати текст лекції, визначені джерела (6 год)		Протягом семестру
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, підготовка творчих завдань. Форма контролю: екзамен. Оцінювання				

	здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДЗВО «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитномодульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів (робота на практичних, лабораторних і лекційних заняттях – 30, самостійна робота – 10 виконання індивідуального заняття – 10;), і рейтингу з атестації (екзамен) – 50 балів. Загальні 100 балів включають: 35 балів за семінарські заняття; 15 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань.
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою (Передбачає виконання тестових завдань, практичних творчих завдань, усних і письмових відповідей).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу - 50.
7. Політика курсу	
<p>При організації освітнього процесу викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки; Положення про підготовку дипломної роботи; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про забезпечення якості освіти. Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>	
8.Рекомендована література	

Базова

1. Конституція України. – К., 1996.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 17.01.2002 р. // Держава і Право. – 2002. – № 43
3. Закон України «Про освіту» від 25.03.1996 р. // Голос України, 1996. – 25 квітня
4. Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти / Інформаційний збірник наказів МОН України. – 1996. – № 13.
5. Концепція національного виховання // Рідна школа. – 1995. – № 6. – С. 3-10.
6. Концепція громадянського виховання // Освіта України. – 2000, 9 серпня.
7. Національна доктрина розвитку освіти (затверджена Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002) // Освіта України. – 2002, 23 квітня.
8. Основні положення проекту Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція) 28.12. 2011 р. № 9655 // Вища школа. – 2012. – № 2. – С. 5-6.
9. Положення про державний вищий заклад освіти: Постанова Кабміну України від 5.08.1996 р., № 1074 // Інформаційний збірник МОН України. – К., 1997. – № 1. – С. 3-22.
10. Положення по освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту): Постанова Кабміну України від 20.01.1998 р, № 65 // Офіційний вісник України. – 1998. – № 3. – С. 202-207.
11. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник / А.М.Алексюк. – К.: Либідь, 1998. – 557 с.
12. Белова Л.О. Виховна система ВНЗ: питання теорії та практики: Навч. посіб. / Л.О.Белова. – Х.: Вид-во НУА, 2004. – 264 с.
13. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посіб. / Н.Ю.Бутенко. – К.: КНЕУ, 2005. – 336 с.
14. Виховна робота зі студентською молоддю: Навч. посіб. / За заг. ред. Т.Ю.Осипової. – Одеса: Фенікс, 2006. – 288 с.
15. Вища освіта в Україні: Навч. посіб. / За ред.. В.Г.Кременя, С.М.Ніколаєнка. – К.: Знання, 2005. – 327 с.
16. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Метод. посібн. // С.С.Вітвицька. – К.: ЦНЛ, 2003. – 316 с.
17. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Підручник // С.С.Вітвицька. – К.: ЦНЛ, 2006. – 384 с.
18. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посіб. // С.С.Вітвицька. – К.: ЦНЛ, 2005. – 396 с.
19. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 224 с.
20. Дичківський І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посіб. / І.М.Дичківський. – К.: Академвидав, 2004. – 334 с.
21. Кнодель Л.В. Педагогіка вищої школи: Посіб. для магістрів / Л.В.Кнодель. – К.: Вид-во Паливода А.В., 2008. – 136 с.
22. Коротяєв Б.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / Б.І.Коротяєв. – К.: НМК ВО, 1990. – 176 с.
23. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / А.І.Кузьмінський. – К.: Знання, 2005. – 48 с.
24. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб. / За ред.. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. – К.: Вища школа. – 323 с.
25. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / В.Л.Ортинський. – К.: ЦУЛ, 2009. – 427 с.
26. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / За ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
27. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посіб. / І.С. П'ятницька-Позднякова. – К.: 2003. – 116 с.
28. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання: Навч. посіб. / П.І.Сікорський. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. – 127 с.

29. Січкарук О. Інтерактивні методи навчання у вищій школі: Навч. посіб. / О.Січкарук. – К.: Тансоа, 2006. – 88 с.
30. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. / З.І.Слєпкань. – К.: Вища школа, 2005. – 239 с.
31. Соловей М.І. Виховна система у вищому навчальному закладі: Навч. посіб. / М.І.Соловей. – К.: Ленвіт, 2003. – 257 с.
32. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / Т.І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.
33. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / М.М. Фіцула. – К.: Академвидав, 2010. – 456 с.
34. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник/А.М.Алексюк.– К.: Либідь, 1998. – 560 с.
35. Болюбаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти. Навчальний посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. – К.: ВВП«Компас», – 1997. – 278 с.
36. Болонський процес: тенденції проблеми, перспективи // за ред.акад. Андрущенко В. Укл. Бех В., Маліновський Ю.. – К.: НПУ ім.М.Драгоманова, 2004. – 221 с.
37. Василюк А. Сучасні освітні системи/ А.Василюк, Р.Пацохинський, Н Яковець. – Ніжин,2002. – 140 с.
38. Вища освіта в Україні: Навч. посіб./ В.Г.Кремень, С.М.Ніколаєнко. К.:Знання, 2005.– 188 с.
39. Вища освіта в Україні: нормативно-правове регулювання / За заг. ред.А.П. Зайця, В.С. Журавського. – К.: Форум, 2003. – 1020 с.
40. Вища освіта України і Болонський процес: навч.посіб./ За ред. В.Г.Кременя. –Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004.– 384 с.
41. Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра за спеціальністю«Педагогіка вищої школи». – К.: МОН України, 2005. 34 с.
42. Ганін В.І. Методологія соціально-економічного дослідження/В.І.Ганін. – К.: ЦУЛ, 2008. – 52 с.
43. . Гнезділова К.М., Касярум С.О. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи: навч. посібник / К.М. Гнезділова, С.О. Касярум. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2011. – 124 с.
44. . Гузеєв В. В. До побудови формалізованої теорії освітньої технології: цільові групи і цільові установки // Шкільні технології. - 2002. - № 2. - С.3-10.
45. . Гура 0. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: навчальний посібник/О.Гура.–Київ: Центр навчальної літератури.–2005.– 224 с.
46. . Комар Ю.М. Основи навчання студента: В 4-х кн. / Ю.М. Комар,О.С.Поважний; заг. ред. В.В. Дорофійенко. – Донецьк: Дон ДУУ. –2004. –260 с.
47. . Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [під заг. ред. О.В. Овчарук]. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.
48. .Кудіна В.В.. Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи/В.В.Кудіна, М.І.Соловей, Є.С.Спіцин. – К.:Ленвіт, 2007. – 194с.
49. . Мазоха Д.С., Опанасенко Н.І. Педагогіка: Навчальний посібник/ Д.С.Мазоха, Н.І.Опанасенко.– К.:Центр навчальної літератури,2005.–232с.
50. .. Освітні технології: Навч.метод.посіб./ О.М.Пехота, А.З.Кіктенко,О.М.Любарська та ін.; За аг.ред.О.М.Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
51. . Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін. ; За ред. З. Н. Курлянд. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К. : Знання, 2007. — 495 с. — ISBN 966-346-270-1.

52. . Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка:навч.посіб. /А.А.Сбруєва. - Суми: Університетська книга, 2004. – 320 с.
53. . Сенько Ю. В. Гуманітарні основи педагогічної освіти: Курс лекцій: Навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів. – К.: Видавничий центр "Академія", 2000. – 240 с.
54. . Система педагогічної освіти та педагогічні інновації. Аналітичне дослідження/ В.В.Олійник, Л.І.Даниленко та ін. – Полтава, 2003.– 340 с.
55. . Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. – К.:2000, – 210 с.
56. . Сучасні системи вищої освіти:порівняння для України/ За ред. В.Зубка. – К.:КМА,1999. – 290 с.
57. . Фіцула М.М. Педагогіка. Посібник/М.М.Фіцула. – К.:«Академія», 2000,– 542с.
58. . Фурман А. Модульно-розвивальна система як інноваційний проект та освітній мета процес /А.Фурман. – Тернопіль, 2007. – С.82-87.
59. . Чепіль М.М. Актуальні проблеми освіти:навч.-метод.посібник /Марія Чепіль, Алла Возняк. – Дрогобич: Ред.-вид.відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 124 с.
60. . Чепіль М.М. Педагогічні технології: Навчальний посібник/Марія Чепіль, Надія Дудник. – К.:Альма-матер, 20012. – 224 с.
61. . Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка: Навч.посіб. /М.М. Чепіль. – К.: Академвидав, 2014. – 216 с. (Серія «Альма-матер»).
62. . Яворська Г.Х. Педагогіка для правників: Навч.посіб./Г.Х.Яворська – К.: Знання, 2004. – 335 с.

13. Допоміжна

63. Андрущенко В. Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть / В.Андрущенко // Вища освіта України. – 2001. –ь № 1. – С. 11-17.
64. Артемчук Г.І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку: Монографія / Г.І.Артемчук. – К.: Ленвіт, 2004. – 176 с.
65. Вища освіта в Україні: Нормативно-правове регулювання: у 3 томах / За ред. Степка М.Ф., Горбунової Л.М. – К.: Форум, 2007. – 1798 с.
66. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді: Монографія / Авт. кол, за ред. М.Михальченка. – К.: Пед. думка, 2010. – 312 с.
67. Всемирная декларация о высшем образовании для XXI века: подходы и практические меры // Вестник высшей школы. Alma mater, 1999. – № 3. – С. 29-35.
68. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Упоряд. О.О.Любар; за ред. В.Г.Кременя. – К.: Знання, 2003. – С. 615-759.
69. Корсак К.В. Світова вища освіта: Порівняння і визначення закордонних кваліфікацій і дипломів: Монографія / К.В. Корсак. – К.: МАУП-МКА, 1997. – 208 с.
70. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / За ред. О.І.Сидоренка. – К.: НМЦ «Консорціум», 2003. – 144 с.
71. Модестова Т. Самостійна робота як складова педагогічної підготовки студентів магістратури / Т.Модестова // Вища школа. – 2012. – № 2. – С. 80-86.
72. Мороз І.В. Кредитно-модульна система організації навчального процесу: Довідник для студентів / І.В.Мороз. – К.: Освіта України, 2005. – 80 с.

73. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: Колект. моногр. / За заг. ред. В.Андрущенко, В.Лугового. – К.: Пед. думка, 2008. –256 с.
74. Сучасна вища школа: психолого-педагогічний аспект: Монографія / За ред.. Н.Г.Ничкало. – К., 1999. – 296 с.

14. Інформаційні ресурси

Інтернет

75. Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти України» (редакція від 4.07.2005 р.) // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005>
76. Наказ МОН України від 20.10.2004 р. № 812 «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу» // www.mon.gov.ua/images/files/osvita/Evrointehraciya/mon_812.doc
77. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» // <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

Викладач: Єгорова Інга Вячеславівна, к. пед. н., доц.